

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ปัญหาการมีบุตรยากและปัญหาอัตราการเกิดที่ลดลงจนส่งผลให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งทำให้ความต้องการด้านบริการรักษาพยาบาลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการรักษาความเจ็บป่วยจากโรคเรื้อรัง ในทางตรงข้ามอัตราการเกิดและคุณภาพของเด็กเล็กที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา พัฒนาการ และสมรรถนะกลับลดต่ำลง ถือเป็นปัญหาที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ แต่อีกหนึ่งปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศที่สำคัญ คือปัญหาทางด้านสุขภาพของประชาชนวัยหนุ่มสาว เนื่องจากการมีสุขภาพที่ดีเป็นต้นทุนสำคัญของการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน การส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีสุขภาพดีทั้งกายและใจ จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยผลักดันให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การแก้ปัญห สุขภาพนั้น มีแนวทางและรูปแบบที่หลากหลาย ในปัจจุบัน ได้มีการนำเทคโนโลยีทางการแพทย์มาช่วยในการแก้ปัญห การมีบุตรยาก โดยสามารถทำให้คู่สมรสที่ภริยาไม่สามารถตั้งครรภ์ได้เองสามารถนำตัวอ่อนของตนที่ปฏิสนธิแล้วไปฝากให้เจริญเติบโตในครรภ์ของหญิงอื่นที่มีสุขภาพแข็งแรงในลักษณะของการตั้งครรภ์ได้แทน ซึ่งวิธีการนี้ทำให้คู่สามีและภริยาที่ประสงค์จะมีบุตรสามารถมีบุตรอันเป็นทายาทสืบสายโลหิตของตนได้ แต่ในอีกมิติหนึ่งกลับส่งผลให้บุคคลที่เข้ามารับตั้งครรภ์แทนนั้น ต้องยอมรับความเสี่ยงในปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากการตั้งครรภ์ เมื่อได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 โดยมีมุ่งป้องกันการดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนในเชิงพาณิชย์ ทั้งนี้เพื่อให้ความคุ้มครองสุขภาพของหญิงที่มารับตั้งครรภ์แทนไม่ให้

¹ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558.

มาตรา 24 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า”

มาตรา 27 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการเป็นคนกลางหรือนายหน้า โดยเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อเป็นการตอบแทนในการจัดการหรือชี้ช่องให้มีการรับตั้งครรภ์แทน”

ถูกใช้ร่างกายอย่างโรงงานผลิตทารก และเพื่อกำหนดสถานะของเด็กที่เกิดจากเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์และตามสายพันธุ์กรรมที่แท้จริงของเด็กที่เกิดจากเทคโนโลยีทางการแพทย์ดังกล่าว

ผู้เขียนเห็นว่า บุคคลที่กฎหมายมุ่งให้การคุ้มครองนั้น ยังมิได้รับการคุ้มครองอย่างเพียงพอ ซึ่งหากพิจารณาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว จะพบว่าหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนนั้น มิได้มีการกำหนดเงื่อนไขในสัญญาตั้งครรภ์แทน เนื่องจากการตั้งครรภ์แทนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 มาตรา 23 กำหนดให้ผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์จะดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่สามีและภริยาตามมาตรา 21 (1) รายใดได้ ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการให้ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนให้แก่สามีและภริยารายนั้น และมาตรา 25 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับข้อตกลงการตั้งครรภ์แทนและค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสุขภาพของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนในขณะตั้งครรภ์ การยุติการตั้งครรภ์แทน การคลอด และหลังคลอด จึงเป็นรูปแบบของการทำสัญญาที่รัฐเข้ามามีบทบาทในการกำหนดเงื่อนไข และควบคุมให้มีการตกลงที่ต้องไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ การที่พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 มิได้กำหนดหลักเกณฑ์การคุ้มครองหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนไว้อย่างชัดเจน เพียงแต่กำหนดไว้ในกฎหมายในลำดับรอง คือ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้หญิงอื่นที่มีสัญชาติสืบสายโลหิต ของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายรับตั้งครรภ์แทน พ.ศ. 2558 ที่กำหนดแบบของหนังสือแสดงความยินยอมให้มีการตั้งครรภ์แทน (แบบ คทพ.1)² และข้อตกลงตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับข้อตกลงการตั้งครรภ์แทน และค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสุขภาพของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนในขณะตั้งครรภ์การยุติการตั้งครรภ์แทน การคลอด และหลังคลอด รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนหลังคลอดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พ.ศ. 2558 ข้อ 4 (6) ที่กำหนดให้สามีและภริยาที่

มาตรา 28 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือไขข่าวให้แพร่หลายด้วยประการใด ๆ เกี่ยวกับการตั้งครรภ์แทนว่ามีหญิงที่ประสงค์จะเป็นผู้รับตั้งครรภ์แทนผู้อื่น หรือมีบุคคลที่ประสงค์จะให้หญิงอื่นเป็นผู้รับตั้งครรภ์แทน ไม่ว่าจะได้กระทำเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรือไม่ก็ตาม”

² แบบหนังสือแสดงความยินยอมให้มีการตั้งครรภ์แทน (สำหรับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน) แนบท้ายประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้หญิงอื่นซึ่งมีสัญชาติสืบสายโลหิตของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายรับตั้งครรภ์แทน พ.ศ. 2558 (มาตรา 21 (3)) (แบบ คทพ. 1).

ชอบด้วยกฎหมายอาจตกลงกับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนในเรื่องการทำประกันสุขภาพให้กับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนและเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนด้วยก็ได้ โดยเงื่อนไขในเรื่องการทำประกันสุขภาพนั้น เป็นสาระสำคัญในการรักษาประโยชน์ของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ในกรณีที่มีความเจ็บป่วย อันเกิดจากการตั้งครรภ์แทนมาปรากฏภายหลัง หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนจะได้รับ การรักษาพยาบาลอย่างเต็มที่ โดยค่าใช้จ่ายจากการเอาประกันนั้นเอง ซึ่งหากมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการทำประกันสุขภาพให้แก่หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยี ช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 รัฐจะสามารถให้การคุ้มครองสุขภาพของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนได้ ทั้งยังเป็นการสร้างเงื่อนไขเชิงป้องกันในภาคสมัครใจ ที่รัฐไม่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในภายหลังอีกด้วย

นอกจากปัญหาทางกฎหมายที่ผู้เขียนได้เสนอไว้ข้างต้นแล้ว ยังคงมีประเด็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวกับการเป็นผู้ปกครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ ในกรณีที่บิดาและมารดาเสียชีวิตก่อนเด็กเกิด กล่าวคือ ปัญหาการอุปการะเลี้ยงดูเด็กหลังคลอดออกมาไปจนกว่าจะมีการตั้งผู้ปกครองขึ้นใหม่

จากการศึกษาพบว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 มาตรา 30 ได้บัญญัติให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นผู้ปกครองเด็กนั้นจนกว่าจะมีการตั้งผู้ปกครองขึ้นใหม่ โดยที่ไม่คำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนว่าพร้อมจะดูแล หรือมีความสามารถในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กหรือไม่ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวทำให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นฝ่ายที่ต้องรับภาระหน้าที่เกินกว่าที่ตกลงไว้ในสัญญา

ผู้เขียนเห็นว่า การตั้งครรภ์แทนนั้น เป็นความประสงค์ของคู่สามีและภริยาที่ประสงค์จะมีบุตรแต่ไม่สามารถตั้งครรภ์เองได้ จึงจำเป็นต้องทำการฝังตัวอ่อนของสามีและภริยาที่มีการปฏิสนธิแล้วลงไปนมดลูกของหญิงอื่น เพื่ออาศัยครรภ์ของหญิงอื่นในการเจริญเติบโตเป็นทารกเท่านั้น โดยหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนมิได้ประสงค์จะมีบุตรเป็นของตนเองแต่อย่างใด หากแต่ในขณะที่ทำการตั้งครรภ์แทนนั้น คู่สามีและภริยาได้ถึงแก่กรรมไปก่อนที่เด็กจะคลอด เด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ จึงมิได้มีความเกี่ยวพันในทางกฎหมายกับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนแต่อย่างใด รวมถึงไม่มีสิทธิและหน้าที่ระหว่างกันเช่นในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 306 และ มาตรา 307³ นอกจากนี้สัญญารับตั้งครรภ์แทนก็มิได้ระบุเงื่อนไขให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนมีหน้าที่

³ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 306 บัญญัติว่า “ผู้ใดทอดทิ้งเด็กอายุยังไม่เกินเก้าปีไว้ ณ ที่ใดเพื่อให้เด็ก นั้นพิน ไปเสียจากตน โดยประการที่ทำให้เด็กนั้นปราศจากผู้ดูแล ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”.

ต้องอุปการะเด็กในกรณีที่บิดาและมารดาเสียชีวิตก่อนเด็กเกิด แต่เมื่อคำนึงถึงความผาสุกของเด็กแล้ว การที่หญิงคนหนึ่งตั้งครรภ์และคลอดทารกออกมา ย่อมมีปัจจัยในการเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กทารกนั้น หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนจะต้องมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเด็กเป็นจำนวนมาก และในระหว่างที่ยังไม่มีการตั้งผู้ปกครองขึ้นใหม่ หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนอาจไม่สามารถประกอบกิจการงานของตนได้อย่างปกติ จึงเป็นกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายกำหนดหน้าที่เอาไว้โดยเฉพาะ ซึ่งการที่กฎหมายกำหนดหน้าที่ให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งต้องปฏิบัติภาระหนักกว่าที่ตกลงไว้ตามสัญญา รัฐจึงควรสร้างมาตรการที่เอื้อให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนสามารถปฏิบัติตามได้ โดยไม่กระทบต่อการดำรงชีวิตตามปกติจนกว่าจะมีการตั้งผู้ปกครองของเด็กขึ้นใหม่ โดยการกำหนดให้คู่สามีและภริยาที่ประสงค์จะมีบุตรต้องทำประกันชีวิตของตน และให้กองทุนคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นผู้รับประโยชน์จากการประกันชีวิต และมีหน้าที่ต้องอุปการะและเป็นผู้ปกครองเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนไปจนกว่าจะมีการตั้งผู้ปกครองขึ้นใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย ที่มุ่งคำนึงถึงความผาสุกของเด็กที่จะเกิดมาด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่าหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนนั้น มิได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 อย่างเพียงพอทั้งในด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงมีข้อเสนอแนะซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขเงื่อนไขในการทำข้อตกลงให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน และการกำหนดมาตรการที่เอื้อต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ในกรณีที่บิดาและมารดาเสียชีวิตก่อนเด็กเกิดให้เด็กมีผู้อุปการะที่ชัดเจนและมีให้กระทบต่อหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนในการดำรงชีวิตตามปกติ จึงควรดำเนินการ ดังนี้

1) ปัญหาของบทบัญญัติว่าด้วยการกำหนดข้อตกลงในการประกันสุขภาพของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 ในส่วนของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับข้อตกลงการตั้งครรภ์แทนและค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสุขภาพของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนในขณะที่ตั้งครรภ์ การยุติการตั้งครรภ์แทน การคลอด และหลังคลอด รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน หลังคลอดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา 307 บัญญัติว่า “ผู้ใดมีหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามสัญญาต้องดูแลผู้ซึ่ง พึ่งตนตนเองมิได้ เพราะอายุ ความป่วยเจ็บ ภัยพิการ หรือจิตพิการ ทอดทิ้งผู้ซึ่งพึ่งตนตนเองมิได้นั้นเสียโดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”.

พ.ศ. 2558 ข้อ 4 (6) “สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายอาจตกลงกับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนในเรื่องการทำประกันสุขภาพให้กับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนและเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนด้วยก็ได้”

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสุขภาพของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ผู้เขียนเห็นว่าควรกำหนดให้สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายต้องทำประกันสุขภาพให้กับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนทุกครั้ง อันเป็นเงื่อนไขที่มีสภาพบังคับให้สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายต้องกระทำ มิใช่เงื่อนไขที่ใช้ความสมัครใจ โดยแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ มาตรา 21 จาก “ภายใต้บังคับมาตรา 15 มาตรา 16 และมาตรา 18 การดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนอย่างน้อยต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งภริยาไม่อาจตั้งครรภ์ได้ที่ประสงค์จะมีบุตร โดยให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน ต้องมีสัญชาติไทย ในกรณีที่สามีหรือภริยามีได้มีสัญชาติไทยต้องจดทะเบียนสมรสมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(2) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนต้องมีอายุครรภ์หรือผู้สืบสันดานของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายตาม (1)

(3) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนต้องเป็นญาติสืบสายโลหิตของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายตาม (1) ในกรณีที่ไม่มีญาติสืบสายโลหิตของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย ให้หญิงอื่นรับตั้งครรภ์แทนได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

(4) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนต้องเป็นหญิงที่เคยมีบุตรมาก่อนแล้วเท่านั้น ถ้าหญิงนั้นมีสามีที่ชอบด้วยกฎหมายหรือชายที่อยู่กินฉันสามีภริยา จะต้องได้รับความยินยอมจากสามีที่ชอบด้วยกฎหมายหรือชายดังกล่าวด้วย”

โดยเพิ่ม (5) ดังนี้ “สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายต้องทำประกันสุขภาพให้กับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนและเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนด้วย ”

2) ปัญหาการอุปการะดูแลเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ กรณีบิดาและมารดาเสียชีวิตก่อนเด็กเกิดนั้น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 มาตรา 30 บัญญัติให้ในกรณีที่สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด ให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นผู้ปกครองเด็กนั้นจนกว่าจะมีการตั้งผู้ปกครองขึ้นใหม่ ทั้งนี้ ให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้ตั้งผู้ปกครองได้ และในการตั้งผู้ปกครองดังกล่าวให้ศาลคำนึงถึงความผาสุกและประโยชน์ของเด็กนั้นเป็นสำคัญ

บทบัญญัติในมาตรา 30 ดังกล่าว เป็นการสร้างเงื่อนไขหรือสภาพบังคับให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนจำยอมต้องเป็นฝ่ายอุปการะเลี้ยงดูเด็กที่เกิดมาจากเทคโนโลยีทางการแพทย์ โดยมีได้คำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนว่าพร้อมจะดูแล หรือมีความสามารถในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กหรือไม่ และหญิงนั้นประสงค์จะมีบุตรหรือไม่ อันจะทำให้เกิดปัญหาการเลี้ยงดูที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเด็กโดยตรง ผู้เขียนเห็นว่าควรสร้างวิธีการที่เป็นหลักประกันในการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวโดยไม่สร้างภาระให้แก่หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนจนเกินไป โดยการแก้ไขเพิ่มเติม บทบัญญัติ มาตรา 30 จาก “ในกรณีที่สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด ให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นผู้ปกครองเด็กนั้นจนกว่าจะมีการตั้งผู้ปกครองขึ้นใหม่ ทั้งนี้ ให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้ตั้งผู้ปกครองได้ และในการตั้งผู้ปกครองดังกล่าวให้ศาลคำนึงถึงความผาสุกและประโยชน์ของเด็กนั้นเป็นสำคัญ”

เป็น “ในกรณีที่สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด ให้เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กเป็นผู้ปกครองเด็กนั้นจนกว่าจะมีการตั้งผู้ปกครองขึ้นใหม่ ทั้งนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้ตั้งผู้ปกครองได้ และในการตั้งผู้ปกครองดังกล่าวให้ศาลคำนึงถึงความผาสุกและประโยชน์ของเด็กนั้นเป็นสำคัญ

สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนต้องทำประกันชีวิตของตนเองให้มีผลคุ้มครองในระหว่างที่มีการตั้งครรภ์แทน โดยให้เด็กเป็นผู้รับประโยชน์จากการเอาประกันชีวิต ในกรณีที่สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด และให้กองทุนคุ้มครองเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กมีหน้าที่ดูแลรักษาผลประโยชน์และมีอำนาจนำเงินที่ได้จากการเอาประกันชีวิตมาอุปการะเลี้ยงดูเด็กได้เท่าที่จำเป็น”

จากการนำวิธีการจัดการความเสี่ยงด้วยการประกันภัยสุขภาพ และการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยเทคโนโลยีทางการแพทย์นั้น เป็นไปตามหลักการประกันชีวิตและการประกันวินาศภัย ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับคู่สัญญา และคำนึงถึงความผาสุกของเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีทางการแพทย์เจริญพันธุศาสตร์ทางการแพทย์เป็นสำคัญ ผู้เขียนเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางการแพทย์และป้องกันการก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพของประชาชน รวมทั้งยังเป็นการป้องกันการทอดทิ้งเด็ก และเป็นแนวทางรองรับความเป็นอยู่อย่างผาสุกของเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ในระยะยาวได้อีกด้วย